WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 1 października 2026 r.
PS.I.431.4.4.2026.WM

Pani
Urszula Chudobowicz
Kierownik Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Skoroszycach
ul. Powstańców Śląskich 17
48-320 Skoroszyce

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skoroszycach
ul. Powstańców Śląskich 17, 48-320 Skoroszyce

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

art. 28. ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U z 2025 r. poz. 428); art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79); art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158).

3. Zakres kontroli:

1) **przedmiot kontroli:** realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów[1];
2) **okres objęty kontrolą:** od 1 stycznia 2025 r. do dnia kontroli.

4. Rodzaj kontroli: kompleksowa

[1] Dalej nazywana „ustawą”.

5. **Tryb kontroli:** zwykły
6. **Termin kontroli:** 17-18 lutego 2026 r.
7. **Skład zespołu kontrolnego:**
   - **Wojciech Medoliński** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
   - **Jakub Krajewski** - Inspektor Wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.
8. **Kierownik jednostki kontrolowanej:**
   Urszula Chudobowicz – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Pomimo stwierdzenia licznych nieprawidłowości kontrola nie wykazał całkowitego zaniechania w kwestii podejmowanych działań oraz nieprawidłowej ich realizacji we wszystkich obszarach objętych kontrolą, dlatego **pozytywnie z nieprawidłowościami** ocenia się działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skoroszycach[2] w kontrolowanym zakresie.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;

[2] Nazywanego dalej „GOPS w Skoroszycach”

- sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- działania podejmowane przez organ właściwy wierzyciela w celu dochodzenia należności od dłużników alimentacyjnych w tym analiza stanu ich zadłużenia oraz wysokości wyegzekwowanych środków;
- realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- braku jednostek redakcyjnych w przypadku przytaczanego w podstawie prawnej wydawanych decyzji aktu wykonawczego;
- prowadzenia metryk spraw w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.;
- niekierowania przez GOPS w Skoroszycach wezwań dla stron w przypadku konieczności uzupełnienia błędnie złożonego wniosku, zgodnie z art. 24a ust. 2 w zw. z art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy;
- uzasadniania decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w sposób niegodny z art. 107 § 3 k.p.a.;
- bezpodstawnego wszczęcia postępowań w przedmiocie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, co narusza art. 105 § 1 w zw. z art. 8 k.p.a.;
- braku podejmowania przez organ właściwy dłużnika działań wobec dłużników alimentacyjnych w sprawach zakończonych wydaniem decyzji o uznaniu dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych z dnia 13 czerwca 2025 r. nr GOPS.531.100.5.2025.KK, z dnia 30 lipca 2025 r. nr GOPS.531.109.2025.KK oraz decyzji z dnia 30 grudnia 2025 r. nr GOPS.531.111.5.2025.KK;
- nie wystosowaniu przez jednostkę kontrolowaną wniosku o aktywizację dłużnika alimentacyjnego do powiatowego urzędu pracy, co narusza art. art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy;
- rażącego naruszania prawa w postaci samodzielnego rozpatrzenia przez organ ponaglenia na bezczynność w ramach toczącego się postępowania,

z pominięciem organu wyższego stopnia, co narusza art. 37 § 4 k.p.a. oraz godzi w zasadę dwuinstancyjności postępowania, zdefiniowaną w art. 15 k.p.a.;

- wykorzystywania przez Gminę Skoroszyce 40% należności wskazanej w treści art. 27 ust. 4 ustawy, stanowiącej dochód własny gminy, w sposób niezgodny z treścią art. 27 ust. 6 ustawy.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- prawidłowości upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;
- przyznawania przez GOPS w Skoroszycach świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym, w prawidłowej wysokości;
- realizacji obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa;
- weryfikacji stanu zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokości odzyskanych środków oraz przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie.

Ustalenia kontroli

W okresie objętym kontrolą GOPS w Skoroszycach przyjął **40** wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W postępowaniach zainicjowanych tymi wnioskami organ wydał **39** decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i **1** decyzję odmawiającą prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Żaden z przyjętych wniosków nie został pozostawiony bez rozpoznania na podstawie § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341)[3]. Od żadnej z wydanych

[3] Dalej określane jako „Rozporządzenie”.

w powyższym zakresie decyzji nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

Na dzień kontroli w GOPS w Skoroszycach nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub osoby pobierającej to świadczenie uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W trakcie kontroli weryfikacji poddano dokumentację **12** postępowań (30%) wszczętych w związku ze złożeniem wniosku o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego w **11** sprawach wydano decyzje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaś w **1** postępowaniu wydano decyzję odmawiającą prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania. W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

1) wydania decyzji w przedmiocie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
2) ustalenia prawa do świadczeń osobie uprawnionej pozostawającej pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy;
3) umorzenia przez organ właściwy dłużnika należności, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy;
4) umorzenia przez organ właściwy wierzyciela należności, o których mowa w art. 30 ust. 2 ustawy.

1. Prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych

Wójt Gminy Skoroszyce, na podstawie art. 8b oraz art. 12 ustawy upoważnił Kierownika GOPS w Skoroszycach do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań

i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych (Zarządzenie Wójta Gminy Skoroszyce z dnia 1 października 2020 r. nr 194/2020).

Dodatkowo, upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego oraz w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych, bez jednoczesnej możliwości do wydawania decyzji w powyższych sprawach, otrzymało dwoje pracowników GOPS w Skoroszycach (Zarządzenia Wójta Gminy Skoroszyce z dnia 31 sierpnia 2023 r. nr 534/2023 oraz z dnia 11 września 2023 r. nr 543/2023).

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

2. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem

W trakcie kontroli stwierdzono, że wydane decyzje zawierają prawidłowe oznaczenie organu właściwego. Zgodnie z art. 2 pkt 10 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy – postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

We wszystkich analizowanych przypadkach, świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane osobom, które spełniały warunki określone w art. 1a ustawy, w związku z art. 9 ust. 1 ustawy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w każdym przypadku zostały przyznane w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy.

W przypadku ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ przyznawał takie prawo, gdy spełniony został warunek wynikający z art. 9 ust. 2 ustawy, tj. gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 1209,00 zł.

W **1** z kontrolowanych przypadków stwierdzono sytuację, w której doszło do przekroczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Kwota przekroczenia była zbyt wysoka, aby w przedmiotowej sprawie zastosowanie znalazł przepis wyrażony w art. 9 ust. 2a ustawy, w skutek czego GOPS w Skoroszycach wydał decyzję odmawiającą prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 9 ust. 3 ustawy.

W sytuacji uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy dzielono osiągnięty w tym roku dochód przez liczbę miesięcy, w których był uzyskiwany, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 9 ust. 4 ustawy.

Organ, w przypadku wszystkich decyzji orzekających o prawie do świadczeń z funduszu alimentacyjnego poddanych kontroli, przytaczając tekst rozporządzenia, czynił to bez podziału na poszczególne jednostki redakcyjne mające zastosowanie w przedmiotowej sprawie. Zgodnie treścią art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a. jednym z elementów składowych decyzji administracyjnej jest powołanie jej podstawy prawnej. Powołanie podstawy prawnej to przytoczenie przepisów prawa materialnego, na których organ administracji publicznej oparł swoje rozstrzygnięcie. Za nieprawidłowe uznaje się powołanie w decyzji administracyjnej jedynie tytułu rozporządzenia, bez wskazania określonego jej przepisu, bowiem nie może to być uznane za określenie podstawy prawnej podjętej decyzji. W orzecznictwie sądowo-administracyjnym wskazuje się bowiem, że podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów zarówno prawa formalnego, jak i materialnego oraz z powołaniem źródeł jego publikacji[4]. Jeżeli przepis, który stanowi podstawę prawną decyzji jest podzielony na wewnętrzne jednostki redakcyjne (ustępy, punkty, paragrafy albo innego rodzaju jednostki redakcyjne), to koniecznym jest wskazanie w decyzji odpowiedniej jednostki redakcyjnej rzeczonego przepisu[5].

Wszystkie decyzje wydane w poddanych kontroli postępowaniach zawierały uzasadnienie. W odniesieniu do decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ sporządzał uzasadnienia w sposób naruszający postanowienia art. 107 § 3 k.p.a., w myśl którego uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za

[4] por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 08.04.1999 r. sygn. akt. III SA 8192/98 oraz Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10.10.2007 r. o sygn. akt II GSK 177/07

[5] por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24.04.1983 r. sygn. akt II SA 20/83

udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. W przypadku decyzji poddanych kontroli w ramach postępowania kontrolnego organ nie wskazywał precyzyjnie sposobu obliczenia dochodu w indywidualnych sprawach oraz jego poszczególnych części składowych. Nieprecyzyjnie wskazywano również jego wartość w przeliczeniu na jedną osobę w rodzinie oraz nie wskazywano jego zgodności z kryterium dochodowym określonym w drodze obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie wysokości kwoty kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego od dnia 1 października 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 121). Organ jednocześnie zawierał w uzasadnieniach sformułowanie o ustaleniu wysokości uzyskanego dochodu „na podstawie zaświadczeń z urzędu skarbowego i oświadczeń o dochodach" pomimo, iż takowe nie były wnoszone przez stronę, co stoi w sprzeczności z ustaleniami faktycznymi. Zgodnie z treścią art. 75 § 1 k.p.a. dowodem w postępowaniu administracyjnym jest wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem, w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Obowiązek wskazania w uzasadnieniu decyzji administracyjnej dowodów, na których oparł się organ przy ustalaniu stanu faktycznego, wyszczególniony w art. 107 § 3 k.p.a., stanowi przejaw realizacji wyrażonej w art. 11 k.p.a. zasady przekonywania oraz ujętej w art. 8 k.p.a. zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa oraz świadomości i kultury prawnej obywateli. Organ administracji publicznej powinien zająć stanowisko wobec całego materiału zebranego w toku postępowania oraz uzasadnić jasno i należycie swoje stanowisko, a w szczególności uzasadnić, na jakiej podstawie uznał pewne fakty za prawdziwe[6].

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach osoby, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały warunki i kryteria dochodowe, uprawniające do otrzymania przedmiotowego świadczenia. Wysokość oraz okres, na jaki przyznano świadczenia nie budzą zastrzeżeń.

[6] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 października 2021 r. sygn. akt I GSK 503/21

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

3. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony. Poddana kontroli dokumentacja zawierała wniosek zawierający:

1) dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz o ile wnioskodawca posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
2) oświadczenie wnioskodawcy o przekazaniu organowi egzekucyjnemu wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu.

W trakcie kontroli stwierdzono, szereg błędów formalnych we wnioskach zakończonych wydaniem decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w postaci:

1) nieprawidłowego oznaczenia przez stronę organu właściwego w sprawie oraz niezłożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny – w przypadku wniosku z dnia 19 sierpnia 2025 r. zakończonego wydaniem decyzji z dnia 12 września 2025 r. nr GOPS.530.21.2024/25.KK;
2) braku określenia w składzie rodziny charakteru relacji poszczególnych członków rodziny do wnioskodawcy oraz niezłożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny – w przypadku wniosku z dnia 29 lipca 2025 r. zakończonego wydaniem decyzji z dnia 13 sierpnia 2025 r. nr GOPS.530.20.2024/25.KK;
3) braku określenia w składzie rodziny charakteru relacji dwóch członków rodziny do wnioskodawcy oraz niezłożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny – w przypadku wniosku z dnia 3 czerwca 2025 r. zakończonego wydaniem decyzji z dnia 3 czerwca 2025 r. nr GOPS.530.19.2024/25.KK;

4) niezłożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny – w przypadku wniosku z dnia 8 kwietnia 2025 r. zakończonego wydaniem decyzji z dnia 8 kwietnia 2025 r. nr GOPS.530.18.2024/25.KK;
5) nieprawidłowego oznaczenia przez stronę organu właściwego w sprawie, braku określenia w składzie rodziny charakteru relacji poszczególnych członków rodziny do wnioskodawcy oraz niezłożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny – w przypadku wniosku z dnia 25 września 2025 r. zakończonego wydaniem decyzji z dnia 15 października 2025 r. nr GOPS.530.9.2025.KK.
6) nieprawidłowego oznaczenia przez stronę organu właściwego w sprawie i niewskazania adresu organu właściwego oraz niezłożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny – w przypadku wniosku z dnia 16 września 2025 r. zakończonego wydaniem decyzji z dnia 16 października 2025 r. nr GOPS.530.8.2025.KK.

W żadnym z powyżej wyszczególnionych postępowań, w których wnioskodawcy nie złożyli oświadczeń odnośnie danych osobowych osób zobowiązanych do dalszej alimentacji, organ nie kierował stosownych wezwań dla strony do uzupełnienia wniosku, zgodnie z art. 24a ust. 2 w zw. z art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy.

GOPS w Skoroszycach, prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności odpowiednio dane wnioskodawców oraz członków ich rodzin, o których mowa art. 15a ust. 1 ustawy.

W aktach poddanych kontroli postępowań zakończonych wydaniem decyzji rozstrzygających w zakresie prawa do świadczeń stwierdzono założenie metryk spraw. Metryki poddanych kontroli spraw administracyjnych nie zawierały wszystkich

wymaganych informacji określonych w art. 66a § 2 k.p.a., nie zamieszczono bowiem informacji o podpisaniu decyzji przez kierownika jednostki. Zgodnie z treścią art. 66a § 2 k.p.a. w treści metryki sprawy wskazuje się wszystkie osoby, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu administracyjnym oraz określa się wszystkie podejmowane przez te osoby czynności wraz z odpowiednim odesłaniem do dokumentów określających te czynności. W świetle powyższego podpisanie decyzji rozstrzygającej co do praw bądź obowiązków strony jako czynność kończąca postępowanie stanowi istotny element postępowania, zatem metryka prowadzonej sprawy powinna zawierać stosowną adnotację.

W przypadku akt spraw prowadzonych w odniesieniu do dłużników, dla których Wójt Gminy Skoroszyce pozostaje organem właściwym dłużnika, doszło do wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za osobę uchylającą się od zobowiązań alimentacyjnych z naruszeniem przepisów przewidzianych w ustawie.

Przedmiotowa sytuacja miała miejsce w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych o sygn. akt 531.96 oraz 531.97, wobec których GOPS w Skoroszycach wydał decyzje o uznaniu dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych[7]. W obu przypadkach GOPS w Skoroszycach otrzymał od organów właściwych wierzycieli wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy. W następstwie otrzymania wniosków GOPS w Skoroszycach, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy, wezwał dłużników do stawienia się na wywiad alimentacyjny w celu ustalenia ich sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej jak również odebrania oświadczeń majątkowych. Żadne z przekazanych wezwań nie zostało jednakże odebrane przez strony, zaś po upływie terminu wskazanego w art. 44 § 3 k.p.a. następował skutek określony w art. 44 § 4 k.p.a. Ponadto, w ramach czynności podejmowanych przez organ wobec dłużników GOPS w Skoroszycach kierował do właściwych miejscowo komorników sądowych pisma z prośbą o udzielenie informacji odnośnie częstotliwości oraz wysokość uiszczanych przez dłużników opłat tytułem alimentacji w okresie 6 miesięcy poprzedzających stosowny wniosek. Powyższe miało na celu ustalenie, czy w przedmiotowych sprawach zachodzi przesłanka negatywna określona w art. 5 ust. 3a ustawy.

[7] Decyzja z dnia 4 marca 2024 r. nr GOPS.531.96.4.2024.KK oraz decyzja z dnia 6 marca 2024 r. nr GOPS.531.97.4.2024.KK.

Biorąc pod uwagę dotychczas podjęte działania organ skierował do dłużników zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy (w obu przypadkach nastąpiła fikcja doręczenia). W realiach przytoczonego stanu faktycznego w obrocie prawnym znajdowały się jednakże decyzje w przedmiocie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, wydane w marcu 2024 r., zaś zgodnie z treścią art. 5a ust. 2 ustawy organ właściwy dłużnika nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy. Przedmiotowe postępowania zostały zatem wszczęte przez organ właściwy dłużnika bezpodstawnie.

Zgodnie z art. 105 § 1 k.p.a. gdy postępowanie z jakiejkolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części. Sprawa administracyjna jest bezprzedmiotowa w rozumieniu art. 105 § 1 k.p.a., gdy nie ma materialnoprawnych podstaw do władczej, w formie decyzji administracyjnej, ingerencji organu administracji publicznej. Wówczas jakiekolwiek rozstrzygnięcie merytoryczne, zarówno pozytywne, jak i negatywne, staje się prawnie niedopuszczalne[8]. Przedmiotowa sytuacja godzi również w zasadę pogłębiania zaufania obywateli do organów administracji publicznej, zdefiniowaną w art. 8 k.p.a.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

4. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wniosków złożonych od dnia 1 sierpnia 2025 r. do dnia 31 października 2025 r. ustalano na okres świadczeniowy, tj. od dnia 1 października 2025 r. do dnia 30 września 2026 r. W pozostałych przypadkach prawo do świadczeń ustalano do końca właściwego okresu świadczeniowego (2024/2025 dla wniosków złożonych pomiędzy 1 stycznia 2025 r. a 31 lipca 2025 r. bądź 2025/2026 dla wniosków złożonych od 1

[8] por. w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 20 lutego 2025 r. sygn. akt I SA/OP 1097/24

listopada 2025 r.) począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, co jest zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy.

We wszystkich poddanych kontroli sprawach wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej dokonywana była dopiero po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

5. Sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji

Według stanu na dzień 9 lutego 2026 r. Gmina Skoroszyce w okresie poddanym kontroli na obszarze swojego działania miała 38 dłużników alimentacyjnych. W trakcie kontroli poddano weryfikacji dokumentację **17** (45%) dłużników alimentacyjnych, która dotyczyła:

- **4** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym wierzyciela jest Wójt Gminy Skoroszyce, natomiast organem właściwym dłużnika alimentacyjnego jest organ innej gminy;
- **7** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym dłużnika jest Wójt Gminy Skoroszyce, natomiast organem właściwym wierzyciela jest organ innej gminy;
- **6** dłużników alimentacyjnych, dla których zarówno organem właściwym dłużnika, jak i wierzyciela jest Wójt Gminy Skoroszyce.

W okresie objętym kontrolą w **13** sprawach, w którym organem właściwym dłużnika był Wójt Gminy Skoroszyce, dłużnik został wezwany do stawiennictwa w GOPS w Skoroszycach w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Wezwanie zostało podjęte przez **5** dłużników alimentacyjnych, natomiast w pozostałych **8** przypadkach dłużnicy nie podjęli wezwania (przesyłki były dwukrotnie awizowane, po czym następował skutek określony w art. 44 § 4 k.p.a.). Spośród dłużników, do których skierowano wezwanie **1** stawił się w GOPS w Skoroszycach w wyznaczonym terminie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego, zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy.

W **5** sprawach, w których Wójt Gminy Skoroszyce był organem właściwym dłużnika, a dłużnik nie stawił się w wyznaczonym terminie na wywiad alimentacyjny, nie wszczynano postępowań w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, ponieważ wydane w poprzednich latach decyzje administracyjne w tym przedmiocie pozostawały w mocy. Postępowania takie wszczęto natomiast w **3** sprawach, w zw. z art. 5 ust. 3 ustawy, które zakończyły się wydaniem decyzji uznających tych dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych.

W przypadku postępowań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych zakończonych wydaniem decyzji o uznaniu za osoby uchylające się od zobowiązań alimentacyjnych z dnia 13 czerwca 2025 r. nr GOPS.531.100.5.2025.KK, z dnia 30 lipca 2025 r. nr GOPS.531.109.2025.KK oraz z dnia 30 grudnia 2025 r. nr GOPS.531.111.5.2025.KK organ nie podejmował dalszych działań wobec dłużników, przewidzianych w art. 5 ustawy.

Zgodnie z ustępem 3b przytoczonego przepisu w sytuacji, w której decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383 ze zm.) oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Podjęcie przez organ właściwy dłużnika dalszych działań wobec dłużnika alimentacyjnego w następstwie wydania decyzji o uznaniu za osobę uchylającą się od zobowiązań alimentacyjnych jest kluczowe w celu zapewnienia skuteczności prowadzonego postępowania. W przypadku przedmiotowych postępowań GOPS w Skoroszycach nie wywiązywał się również z obowiązku przekazania do organu właściwego wierzyciela informacji o działaniach podjętych wobec dłużników alimentacyjnych, zgodnie z art. 6 ustawy. Skuteczność postępowań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych, opisanych w art. 3 oraz 5 ustawy, jest uzależniona od sprawnej wymiany informacji o poczynionych ustaleniach oraz stanie faktycznym pomiędzy organami właściwymi wierzyciela oraz dłużnika. Niedopełnienie

obowiązków przewidzianych przepisami ustawy rodzi negatywne następstwa dla całości prowadzonego postępowania.

W przypadku sprawy o sygn. 531.92 prowadzonej wobec dłużnika alimentacyjnego jednostka kontrolowana przeprowadziła wywiad alimentacyjny, w takcie którego ustalono, iż dłużnik nie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego z uwagi na brak dochodów, pozostaje osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych oraz jest zarejestrowany we właściwym miejscowo powiatowym urzędzie pracy. Wbrew powyższym ustaleniom organ nie podejmował jednakże dalszych działań względem dłużnika alimentacyjnego pomimo okoliczności, że zgodnie z brzmieniem art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego. W realiach omawianej sprawy organ właściwy nie wyczerpał więc wszystkich możliwych działań, które mógł podjąć względem dłużnika alimentacyjnego.

W ramach postępowania zakończonego wydaniem decyzji w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych z dnia 30 grudnia 2025 r. nr GOPS.531.111.5.2025.KK, do GOPS w Skoroszycach wpłynęło ponaglenie z dnia 14 września 2025 r. na przewlekłość prowadzonego postępowania administracyjnego, zgodnie z art. 37 § 1 k.p.a. Ponaglenie zostało złożone przez osobę uprawnioną do alimentacji przez dłużnika objętego przedmiotowym postępowaniem. GOPS w Skoroszycach, jako organ prowadzący postępowanie, nie przekazał jednakże ponaglenia do organu wyższego stopnia w ustawowo określonym terminie, zgodnie z art. 37 § 4 k.p.a., lecz podjął decyzję o samodzielnym rozpatrzeniu ponaglenia oraz udzieleniu stronie odpowiedzi w dniu 24 września 2025 r. Powyższe stanowi rażące naruszenie postanowień art. 37 § 4 k.p.a. W przypadku wniesienia ponaglenia na bezczynność w ramach toczącego się postępowania organ prowadzący postępowanie jest obowiązany przekazać ponaglenie organowi wyższego stopnia, wraz z niezbędnymi odpisami akt sprawy, a także ustosunkować się do niego. Należy mieć na względzie, iż nawet w sytuacji, gdy organ prowadzący postępowanie niezwłocznie po otrzymaniu ponaglenia na bezczynność podejmie działania, mające na celu usunięcie skutków bezczynności, tj. wydania decyzji administracyjnej objętej zakresem ponaglenia, powyższe nie znosi obowiązku

przekazania ponaglenia do rozpatrzenia przez organ wyższego stopnia (w przypadku GOPS w Skoroszycach – Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Opolu). Wydanie decyzji z pogwałceniem zasady dwuinstancyjności obowiązującej w postępowaniu administracyjnym godzi
w podstawowe prawa i gwarancje procesowe obywatela i musi być ocenione jako rażące naruszenie prawa.[9]

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

6. Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku, do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie

Zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika GOPS w Skoroszycach z dnia 17 lutego 2026 r. obowiązek ten jest regularnie realizowany. Z przedłożonych danych wynika, że na dzień 17 lutego 2026 r. stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych w Gminie Skoroszyce wynosił **1 416 266,85 zł.** W okresie od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 17 lutego 2026 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **169 167,76 zł**, w tym:

- 68 517,27 zł – kwota stanowiąca dochód budżetu państwa (60% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 45 678,19 zł – kwota stanowiąca dochód własny gminy (40% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 54 972,30 zł – wyegzekwowane odsetki stanowiące dochód budżetu państwa.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

[9] por. w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 kwietnia 1989 r. sygn. akt II SA 1198/88.

7. Realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do Budżetu Państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, że Wójt Gminy Skoroszyce wywiązuje się z obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 4 ustawy, terminowo przekazując Wojewodzie Opolskiemu dochody budżetu państwa w wysokości 60% kwot należności głównych oraz 100% odsetek ustawowych za opóźnienie, wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią oświadczenia z dnia 18 lutego 2026 r. 40% należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, o których mowa w art. 27 ust. 4 ustawy zostało przeznaczone na pokrycie bieżących wydatków związanych z funkcjonowaniem jednostki kontrolowanej.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 6 dochody uzyskane przez gminę organu właściwego wierzyciela przeznacza się w szczególności na pokrycie kosztów podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych. W przedmiotowej sprawie ustawodawca nie przewiduje możliwości swobodnego wykorzystania przez organ właściwy wierzyciela środków wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych na realizację bieżących potrzeb jednostki kontrolowanej. Środki pozyskiwane przez GOPS w Skoroszycach[10] mogą zostać w praktyce przeznaczone na bieżące wydatki jednostki, lecz wyłącznie w związku z działaniami podejmowanymi wobec dłużników alimentacyjnych, np. jako wynagrodzenie dla pracowników merytorycznych podejmujących w imieniu organu działania wobec dłużników alimentacyjnych, w celu doposażenia stanowiska pracy wspomnianych pracowników lub na pokrycie kosztów obsługi administracyjnej związanej z działaniami wobec dłużników alimentacyjnych.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono:

[10] Zgodnie z treścią oświadczenia z dnia 18.02.2026 r. środki stanowiące dochód własny gminy są księgowane w rozdziale 85502 § 2360.

1. **Uchybienia**, w postaci:
   1) braku jednostek redakcyjnych w przypadku przytaczanego w podstawie prawnej wydawanych decyzji aktu wykonawczego;
   2) prowadzania metryk spraw w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.;
   3) niekierowania przez GOPS w Skoroszycach wezwań dla stron w przypadku konieczności uzupełnienia błędnie złożonego wniosku, zgodnie z art. 24a ust. 2 w zw. z art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy.

2. **Nieprawidłowości**:
   a) **kluczowe**: nie stwierdzono,
   b) **znaczące**, w postaci:
   1) braku podejmowania przez organ właściwy dłużnika działań wobec dłużników alimentacyjnych w sprawach zakończonych wydaniem decyzji o uznaniu dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych z dnia 13 czerwca 2025 r. nr GOPS.531.100.5.2025.KK, z dnia 30 lipca 2025 r. nr GOPS.531.109.2025.KK oraz decyzji z dnia 30 grudnia 2025 r. nr GOPS.531.111.5.2025.KK;
   2) nie wystosowaniu przez jednostkę kontrolowaną wniosku o aktywizację dłużnika alimentacyjnego do powiatowego urzędu pracy, co narusza z art. art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy;
   3) rażącego naruszania prawa w postaci samodzielnego rozpatrzenia przez organ ponaglenia na bezczynność w ramach toczącego się postępowania, z pominięciem organu wyższego stopnia, co narusza art. 37 § 4 k.p.a.;
   4) wykorzystania przez Gminę Skoroszyce 40% należności wskazanej w treści art. 27 ust. 4 ustawy, stanowiącej dochód własny gminy, w sposób niezgodny z postanowieniami art. 27 ust. 6 ustawy;
   c) **zwykłe**, w postaci:
   1) uzasadniania decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w sposób niegodny z art. 107 § 3 k.p.a.;
   2) bezpodstawnego wszczęcia postępowań w przedmiocie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, co narusza art. 105 § 1 w zw. z art. 8 k.p.a.

Wskazane powyżej **nieprawidłowości**, z uwagi na ich charakter oraz wagę, nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki kontrolowanej, niemniej skutkują:

1) podatnością decyzji na stwierdzenie jej nieważności w toku kontroli instancyjnej w związku z rażącym naruszeniem prawa;
2) podatnością decyzji na uchylenie w toku kontroli instancyjnej w przypadku wniesienia przez stronę odwołania w związku z brakami w uzasadnieniach;
3) naruszeniem zasady pogłębienia zaufania uczestników postępowania do organów władzy publicznej (art. 9 k.p.a.).

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

1) Kierownik GOPS w Skoroszycach – w zakresie nadzoru nad realizowanymi zadaniami oraz sporządzania decyzji administracyjnych;
2) Pracownicy GOPS w Skoroszycach – w zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego

Kierownik GOPS w Skoroszycach, na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, wniósł zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 25 sierpnia 2026 r. nr PS.I.431.4.4.2026.WM, które zostały **uwzględnione w całości**.

V. Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

1) wzmocnienie bieżącego nadzoru Kierownika GOPS w Skoroszycach nad prawidłowością i terminowością realizowanych zadań przez podległych pracowników;
2) precyzyjne formułowanie podstawy prawnej wydawanych decyzji, zgodnie z art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.;
3) stosowanie trybu wezwania stron do poprawienia lub uzupełnienia wniosków dotkniętych brakami formalnymi, zgodnie z art. 24a ust. 2 w zw. z art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy;

4) podejmowanie przez organ właściwy dłużnika działań wobec dłużników alimentacyjnych w sprawach zakończonych wydaniem decyzji o uznaniu dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, zgodnie z treścią Rozdziału 2 ustawy;
5) przestrzeganie gwarancji procesowych przysługujących uczestnikom postępowania administracyjnego w sytuacji wniesienia ponaglenia na bezczynność organu, zgodnie z treścią art. 37 § 4 k.p.a.;
6) wykorzystywanie przez Gminę Skoroszyce 40% należności wskazanej w treści art. 27 ust. 4 ustawy, stanowiącej dochód własny gminy, w sposób zgodny z treścią art. 27 ust. 6 ustawy;
7) konstruowanie uzasadnień faktycznych i prawnych decyzji z zachowaniem wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
8) wszczynanie przez organ postępowań w przedmiocie uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy, dopiero po ziszczeniu się przesłanek wskazanych w treści powyższego przepisu
9) prowadzenie metryk spraw w sposób zgodny z art. 66a § 2 k.p.a.

VI. Na art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie **30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu**.

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów
Dyrektor
Wydział Polityki Społecznej